

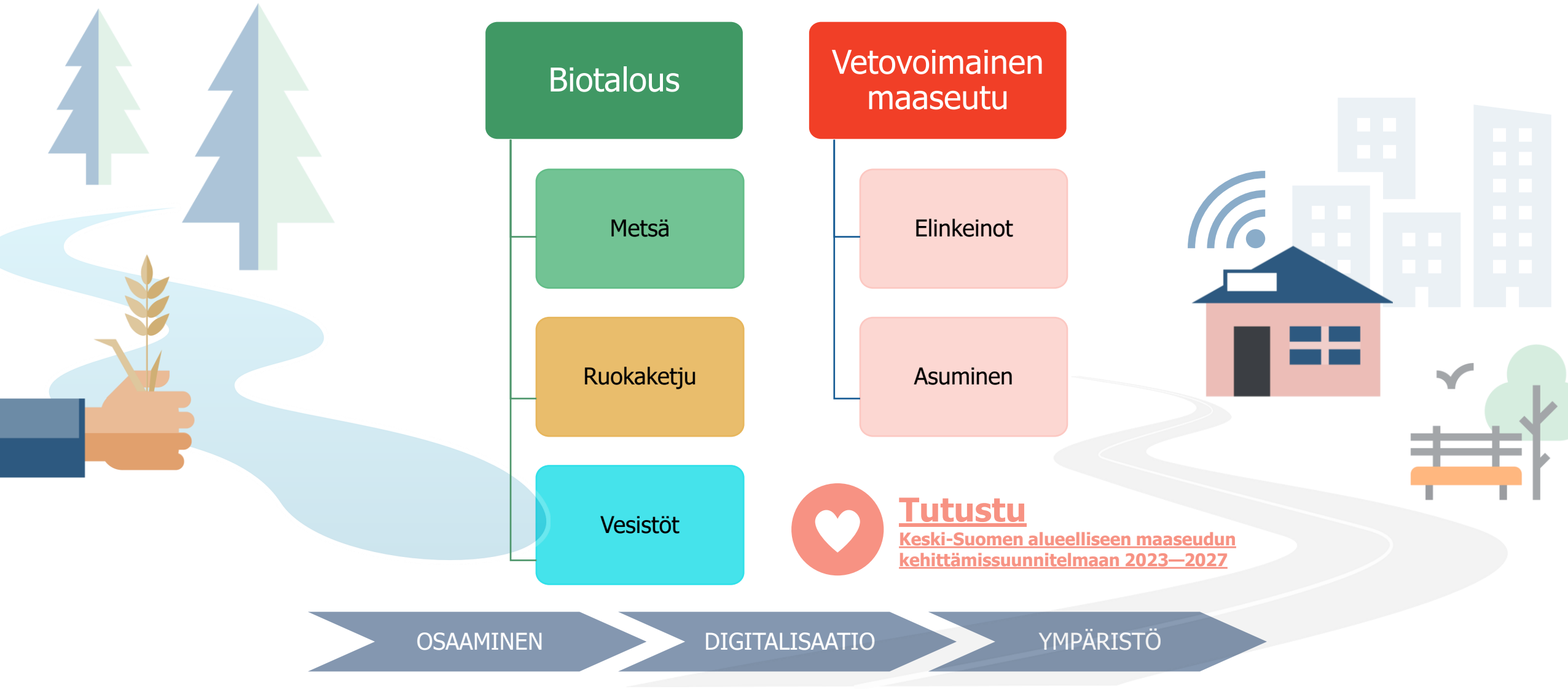

Kehittämishankkeet 2023—2027

Keski-Suomen ELY-keskus
6.4.2023

11.4.2023

ELÄVÄ KESKISUOMALAINEN MAASEUTU

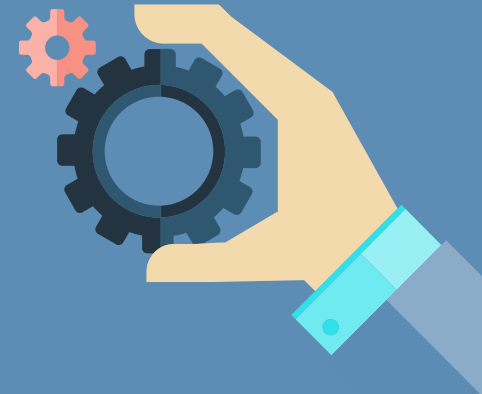
Maaseudun kehittämistuet uudistuvat

Mikä muuttuu?

- Uutta on entistä selkeämpi painotus **ympäristö-** ja **ilmastoteemoihin** sekä **yhteistyöhön**.
- Lisäksi painotetaan **osaamista** ja **digitalisaatiota** edistäviä hankkeita.
- Hankkeiden valintaperusteissa korostuu **vaikuttavuus** sekä **kestävän kehityksen** näkökulmat. Uudet valintaperusteet.
- **Viljelijäryhmähankkeet** yritysryhmähankkeiden rinnalle
- Lisäksi isompi painotus maatalouden alkutuotannon kehittämishankkeisiin
- Hankesuunnitelman sisältö
- Tukitasot → ei enää kiinteitä tukitasoja
- Uusia tukimuotoja **valmistelutuki**, **pienhankkeet** (vain Leader)
- Uusi Hyrrä-asointipalvelu
- Maksatuksen hakeminen, muutoksia laskennallisissa yleiskustannuksissa
- EIP-hankkeet jatkossa myös alueellisia (vain ELY)

Yleistä tukien hakemisesta

Tuen hakeminen

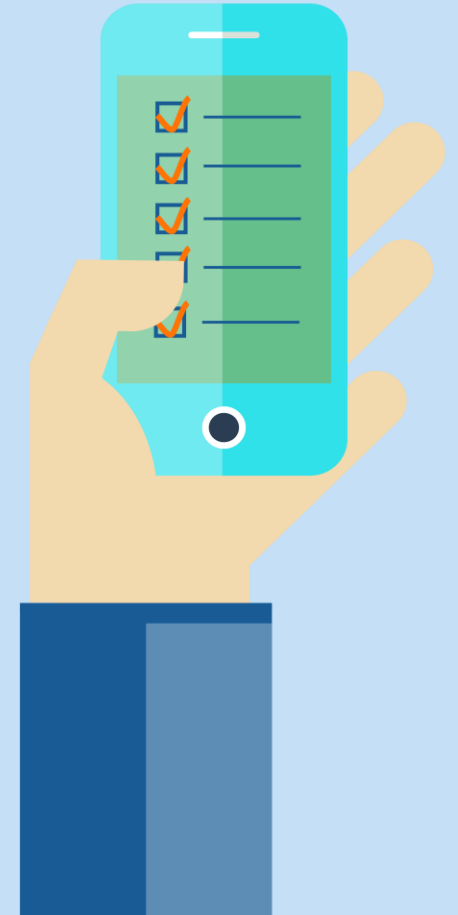
- Kehittämishankkeita voi hakea joko ELY-keskuksesta tai paikallisen Leader-ryhmän kautta.
- Seuraa hakujen avautumista omalla alueellasi ja kysy neuvoa hakemiseen omasta ELY-keskuksesta tai Leader-ryhmästäsi.
- Aseta hankkeelle realistiset tavoitteet.
- Hakijan ja hakemuksen tulee täyttää tukikelpoisuuskriteerit, jotta hanke voi edetä rahoitettavien hankkeiden valintaan.
- Hankesuunnitelmasta on käytävä ilmi yhteys CAP-suunnitelmaan sekä **erityisesti Keski-Suomen alueelliseen maaseudun kehittämissuunnitelmaan.**
- Hanketuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on riittävät taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset hankkeen toteuttamiseen.
- Rahoittaja valitsee rahoitettavat hankkeet valintamenettelyllä.
- Tuen saajana seuraa hankkeen toteutumista ja ennakoi. Jos hankkeeseesi tulee muutoksia, ota yhteyttä rahoittajaan ennen muutosten toteuttamista.
- Seuranta ja raportointia pyritään yksinkertaistamaan.
- Haut alkavat keväällä 2023.

**Tee hakemus Hyrrä-
asiointipalvelun kautta!**

Asiointi täysin sähköistä

- Haku Hyrrä-asointipalvelun kautta
- Hyrrän käyttöliittymä ja toiminnot uudistuvat
  - Ohjeet tuotu osaksi käyttöliittymää
  - Osa tiedoista on täytetty hakijan puolesta
  - Vähemmän liitteitä
  - Saavutettava
  - Responsiivinen – käyttö mahdollista eri laitteilla
- Päättäneen kauden hankkeet viedään loppuun vanhassa Hyrrä-palvelussa.

Hanketuen yleiset edellytykset

- Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että tuki on tuen kohteena olevan toiminnan kannalta tarpeellinen ja tuen määrä tarkoituksenmukaisessa suhteessa suunnitellun toiminnan laajuuteen
  - Arvioidaan tuen merkitys tuensaajalle
- Tuen myöntämisen edellytyksenä on, ettei tuen kohteena olevaa toimenpidettä ole aloitettu, ennen kuin tukihakemus on tullut vireille
- Kehittämishanketukea voidaan myöntää julkisoikeudelliselle tai yksityisoikeudelliselle yhteisölle toimintaan, jonka tavoitteena on vahvistaa maaseutualueiden sosioekonomista rakennetta, edistää älykästä, kestäväää ja monipuolista maatalousalaa sekä edistää ympäristöhoitoa ja ilmastotoimia
- Kehittämishanketuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on riittävät taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset hankkeen toteuttamiseen
- Tuen siirtäminen toteuttajakumppanille on mahdollista kirjallisella tuensiirtosopimuksella.

Valintaperusteet

- Valintaperusteiden tarkoituksena on
  - varmistaa hakijoiden yhdenvertainen kohtelu,
  - parantaa varojen käyttöä ja
  - kohdentaa tuki toimenpiteiden tavoitteiden mukaisesti.
- Edellytyksenä pisteytykseen etenemiselle on, että tukikelpoisuusedellytykset täyttyvät.
- ELY-keskuksen kautta haettavien kehittämishankkeiden valintaperusteita on 4—5 aihealueesta tukimuodosta riippuen.
- Leader-ryhmillä on jokaisella omat valintakriteerinsä
- Hanketta valmisteltaessa tutustu valintaperusteisiin
  - ELY-keskus: [MMM päätös 2.3.2023](#)
  - Leader-ryhmät: keskisuomenmaaseutu.fi

Kehittämishankkeen tukikelpoiset kustannukset

1. Henkilöstökulut
2. Matkakustannukset
3. Ostopalveluiden hankintakustannukset
4. Vuokrakustannukset
5. Pienhankinnat ja kohtuulliset tarjoilukustannukset hankkeen kokous-, koulutus- ja tiedotustilaisuuksissa
6. Tarpeelliset ja kohtuulliset kustannukset, jotka liittyvät kansainväliseen yhteistyöhön
7. Pilottihankkeissa tarvittavien välineiden ja laitteiden poistot siltä osin ja siltä ajalta, kun niitä käytetään hankkeessa
8. Muut kehittämishankkeet toteuttamisesta aiheutuvat tarpeelliset ja kohtuulliset kustannukset

Tukikelpoisista kustannuksista on säädetty tarkemmin tukimuodoittain Valtioneuvoston asetuksella maaseudun hanketoiminnan tukemisesta rahoituskaudella 2023–2027 ([617/2023](#))

- 12 § Kehittämishankkeiden tukikelpoiset kustannukset
- 16 § Koulutus- ja tiedonvälityshankkeiden tukikelpoiset kustannukset
- 20 § Investoinnin hyväksyttävät kustannukset

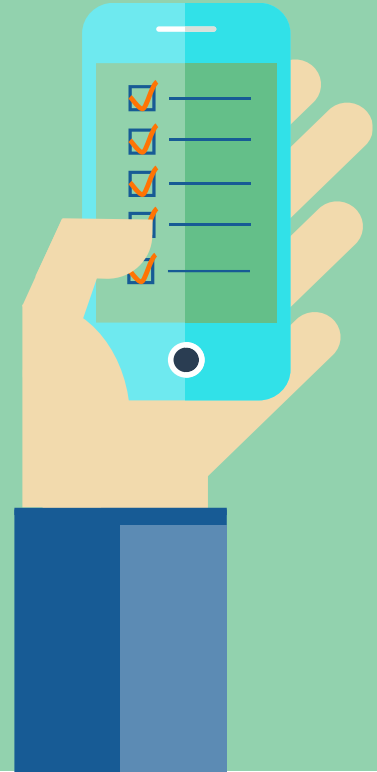
Kustannusmallit

- Kertakorvaus
  - Tuotosperusteinen kustannusmalli → Tuki maksetaan, jos tukipäätöksessä ennalta määritelty tuen maksamisen edellytyksenä oleva tuotos on todennetusti toteutunut.
- Kokonaan todellisten hyväksyttävien kustannusten perusteella
  - Ns. kuittiperusteinen malli
- Osa hankkeen kustannuksista voidaan hyväksyä laskennallisina
  - Laskennalliset yleiskustannukset:
    - 19 % hankkeen hyväksyttävistä ulkopuolisten palvelujen ja henkilöstökulujen yhteenlasketuista kustannuksista tai
    - 40 % hankkeen hyväksyttävistä henkilöstökuluista
  - Laskennalliset yleiskustannukset sisältävät hankehenkilöstön matkakustannukset, toimitilakustannukset, kone- ja laitekulut, ohjelmistokulut, toimistokulut, koulutuskulut, työterveyskulut, hankkeen vastuuvakuutukset
  - Hankkeen henkilöstökulut = työajan palkka ilman sivukuluja + laskennallisina sivukuluina 39 % työajan palkasta.
    - Laskennallinen sivukulu sisältää tavanomaiset palkan sivukulut, loma-ajan palkan ja lomarahan
    - Lomarahoja ei haeta enää hankkeen toteutuksen päättymisen jälkeen erikseen.

Kehittämishankkeet rahoituskaudella 2023–2027

- Koulutus
- Tiedonvälitys
- Yleishyödylliset ympäristöinvestoinnit ja investoinnit maaseudun toimintaympäristön kehittämiseksi
  - Yleishyödylliset investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja Ilmastonmuutokseen sopeutumiseen
  - Yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestäväan hoitoon
  - Yleishyödylliset investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi
  - Maaseudun toimintaympäristön kehittämisen investoinnit (ml. vesihuolto)
- Laajakaistainvestoinnit
- Yhteistyötoimet
  - Maaseudun innovaatioryhmät (EIP-hankkeet)
  - Yhteistyötoimet maatilojen kilpailukyvyyn kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen
  - Yhteistyötoimet laatu järjestelmien ja tuottajaorganisaatioiden edistämiseksi
  - Yhteistyötoimenpiteet nuorten viljelijöiden ja yritystoiminnan edistämiseksi
  - Yhteistyötoimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen
  - Yhteistyötoimet luonnonvarojen kestäväan hoitoon
  - Yhteistyötoimet sosioekonomisen rakenteen kehittämiseksi
  - Yhteistyö: Älykkäät kylät

Koulutus ja tiedonvälitys

Tukea voi saada

Koulutushankkeet

- Julkisoikeudelliset ja yksityisoikeudelliset koulutusta tarjoavat yhteisöt.
- Koulutusta tarjoavalla yksiköllä oltava asianmukaiset valmiudet eli pätevä henkilöstö.

Tiedonvälityshankkeet

- Julkisoikeudelliset ja yksityisoikeudelliset yhteisöt.

Koulutus

- Maatalouden, metsätalouden ja maaseudun yritysten, yhteisöjen ja asukkaiden osaamisen lisääminen.
  - Maa- ja metsätalouden kestävyiden, kilpailukyvyn, resurssitehokkuuden ja ympäristönsuojelun parantaminen.
  - Tutkimustiedon ja innovaatioiden saattaminen viljelijöille, metsänomistajille, elintarvikealan toimijoille, muille maaseudun yrittäjille ja yhteisöille.
  - Luonnon, ympäristön ja ilmastoon liittyvän tiedon lisääminen.
  - Muutoskestävyyden ja johtamisosaamisen lisääminen.
- Koulutushankkeiden aiheita voivat olla:
  - ilmasto- ja ympäristöasiat,
  - digitalisaatio,
  - energian tuotanto ja käyttö sekä energiansäästö tai
  - uusin tutkimustieto.

- Toteutus kehittämishankkeena tai yritysryhmähankkeena
  - yritysryhmähankkeessa tuki de-minimistukena
- Tukitaso 70—100 %
  - tukitaso riippuu koulutuksen kohderyhmästä
- Osaamista voidaan kehittää esim.
  - verkkokoulutuksina,
  - työpajoissa,
  - vertaisoppimisena,
  - valmennuksina tai
  - tila- tai yritysvierailuina.

Tiedonvälitys

- Tukea voidaan myöntää maatalouden, metsätalouden ja maaseudun yritysten ja yhteisöjen tiedon lisäämiseen sekä luonnon, ympäristön ja ilmaston suojeluun liittyvään tiedon lisäämiseen.
- Tiedotus ja tiedonvälitys: laajemmalle kohderyhmälle kohdistettavaa tiedonvälitystä
  - esim. uusimman tutkimustiedon välittämisen avulla mahdollistetaan innovaatioiden käyttöönottoa ja parannetaan energiatehokkuutta
- **UUTTA:** suunnitelmat ja selvitykset
  - laaditaan ja päivitetään maaseudun palvelujen esiselvityksiä, kehittämissuunnitelmia, toteutettavuustutkimuksia, luontoarvoiltaan tärkeiden alueiden hoitosuunnitelmia ym.
  - tulokset julkaistaan
  - vahva viestinnällinen ulottuvuus

Tiedonvälityshankkeiden aiheina voivat olla:

- ilmasto- ja ympäristöasiat, kuten ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen
- digitalisaation hyödyntäminen
- uusiutuvan energian tuotanto ja käyttö sekä energiansäästön mahdollisuudet
- kiertotalous
- kestävä tuotanto ja toiminta
- EU:n laatuja järjestelmät
- vesienhoito
- luonnon monimuotoisuus ja geneettinen monimuotoisuus
- uudet ratkaisut ja toimintamallit (esim. tuottajaorganisaatiot).

Tukitaso enintään 100 % hyväksyttävistä kustannuksista (muu julkinen tuki mukaan luettuna).

Koulutus- ja tiedonvälityshankkeiden tukitaso

- Koulutus, joka ei kohdistus tietylle toimialalle tai kohderyhmälle enintään 100 % hyväksyttävistä kustannuksista.
- Koulutus maa- ja metsätaloustoimijoille enintään 100 % hyväksyttävistä kustannuksista.
- Koulutus muille maaseudun mikro- ja pienyrityksille enintään 70 % hyväksyttävistä kustannuksista.
- Tiedonvälitys korkeintaan 100 % hyväksyttävistä kustannuksista

Yleishyödylliset investoinnit

11.4.2023

maaseutu.fi

Euroopan unionin
rahoittama

Euroopan unionin
osarahoittama

Yleishyödylliset investoinnit

- Tuki maaseudun palvelujen ja kylien kehittämiseen
- Ympäristövaikutukset korostuvat rahoituskaudella 2023—2027
- Tavoitteena on
  - lisätä maaseutualueiden kestävyyttä ja elinvoimaisuutta,
  - lisätä asuin ympäristön monimuotoisuutta, ekologisuutta ja turvallisuutta,
  - parantaa maaseudun pieninfrastruktuuria,
  - kehittää kylien yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.
- Tukitaso enintään 65 %, mutta poikkeuksena
  - ympäristö- ja ilmastoinvestoinnit enintään 80 %
  - palveluiden kehittämisen investoinnit enintään 100 %
- Tuensaajia voivat olla esimerkiksi kunnat, yhdistykset tai osuuskunnat.
- Aineelliset ja aineettomat investoinnit mahdollisia.

Yleishyödylliset investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen

- Tavoitteena on
  - lisätä maaseutualueiden ilmastokestävyyttä ja elinvoimaisuutta,
  - lisätä asuinympäristön ekologisuutta ja turvallisuutta,
  - parantaa maaseudun infrastruktuuria,
  - kehittää kylien ja alueiden yhteisöllisyyttä ja osallisuutta ilmastotyössä.
- Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että uusin teknologia ja kiertotalouden ratkaisut otetaan entistä paremmin käyttöön.
  - Esim. uusiutuvan energian käyttöönotto yhteisissä tiloissa tai käytöstä poistuneiden turvetuotantomaiden ei-tuotannollisen käytön edistäminen.
- Hankkeilla voidaan edistää ilmastoratkaisuihin liittyvien koneiden ja laitteiden yhteiskäyttöä sekä tukea jakamis- ja kiertotaloutta edistäviä investointeja.
  - Esimerkkinä uusiutuvan energian käyttöönotto yhteisissä tiloissa, kuten aurinkopaneelien tai ilmalämpöpumpun hankkiminen.

Yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestävään hoitoon

- Parannetaan kestäväen kehityksen ja luonnonvarojen tehokkaan hoidon edistämisen infrastruktuuria.
- Toteutetaan kansallista kiertotalousohjelmaa tukevia, luonnonvarojen hoitoon liittyviä investointeja, jotka edistävät kierrättämistä ja kiertotalouden ekosysteemien syntymistä.
- Tuettavia kohteita voivat esimerkiksi olla:
  - luonnonvarojen kestävään hoitoon liittyvien uusien innovaatioiden tarvitsemia koneita tai laitteita (yhteiskäyttöön),
  - jakamis- ja kiertotalouden investointeja,
  - ei-tuotannollisia kosteikkoinvestointeja niille toimijoille, jotka eivät ole mahdollisia tuensaajia ei-tuotannollisissa investoinneissa.

Yleishyödylliset investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi

- Tuen avulla toteutetaan investointihankkeita, joilla parannetaan
  - maaseudun maisemanhoitoa,
  - kylämaisemien monimuotoisuutta,
  - luonnon monimuotoisuutta ja
  - ekosysteemipalveluita.
- Toimenpiteillä pyritään tarjoamaan asukkaille, yhdistyksille ja yrityksille ideoita ja virikkeitä uusista yhteistyö- ja liiketoimintamahdollisuuksista.
- Hankkeessa voidaan toteuttaa esimerkiksi:
  - reitistö, laavu, liikuntapaikka, leikkipuisto tai muu virkistysmahdollisuuksia parantava investointi,
  - pienimuotoinen vesihuoltohanke esimerkiksi remontti tai muu investointi, joka parantaa turvallisuutta tai esteettömyyttä.

Maaseudun toimintaympäristön kehittämisen investoinnit

- Tavoitteena on parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta, lisätä asuin ympäristön ekologisuutta ja turvallisuutta, parantaa maaseudun infrastruktuuria sekä kehittää kylien yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.
- **Vesihuoltoinvestoinnit**
  - pienimuotoisia vesihuollon digitalisaatiota, energia- ja resurssitehokkuutta sekä turvallisuutta lisääviä investointeja (yhteys kansalliseen vesihuoltouudistukseen)
- **Maaseudun pieninfrastruktuurin ja toimintaympäristön parantaminen**
  - mm. monipalvelukeskusten, hub-tyyppisten yhteistyöskentely- ja innovointitilojen ja etätyötilojen, sekä yhteiseen käyttöön tarkoitettujen rakennelmien/rakennusten kautta.
- **Maaseudun kulttuuri- ja virkistysmahdollisuuksien kehittäminen**
  - luonnon virkistyskäytön, toiminnallisten luontoharrastusten, vapaa-ajan infrastruktuurin investoinnit ja kulttuuripalveluihin liittyvät investoinnit luovat tärkeitä vetovoimatekijöitä myös matkailulle ja monipaikkaisille asujille.

Vesihuoltohankkeet

- Vesihuoltoinvestointeina rahoitetaan pienimuotoisia vesihuollon digitalisaatiota, energia- ja resurssitehokkuutta sekä turvallisuutta parantavia investointeja
- Investoinnit voivat olla aineellisia tai aineettomia
- Tukea voi saada korkeintaan 65 % hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista.
- Tukea voi saada yksityis- ja julkisoikeudellinen yhteisö
- Investoinnilla tulee olla yhteys kansalliseen vesihuoltouudistukseen
<https://mmm.fi/vesihuoltouudistus>
- Etelä-Savon ELY-keskuksen valtakunnallinen vesihuoltoyksikkö neuvoo hakemisessa:
  - Yksikön päällikkö Jyrki Lammila, jyrki.lammila(at)ely-keskus.fi

(Huom. Yhteistyöhankkeilla voidaan rakentaa vesihuoltotoimijoiden yhteistyötä.)

Laajakaistainvestoinnit

- Tuki investointihankkeelle
  - Tukea voivat saada yksityis- ja julkisoikeudelliset yhteisöt
- Laajakaistainfrastruktuurin rakentamiseen, parantamiseen ja laajentamiseen maaseutualueilla
  - Alueille, joilla huippunopeita yhteyksiä ei markkinaehtoisesti rakenneta
- Tuettu tietoliikenneverkko oltava teknologiariippumatonta
  - Rakennettavan verkon tulee taata 1 Gbit/s nopeudella toimiva yhteys.
- Tukitaso enintään 65 % hyväksytyistä kustannuksista.
  - Osa hankkeen rahoituksesta voi olla talkootyötä.
  - Ei kuntarahavaatimusta
- Kyläverkko jää tuensaajan omistukseen ja tuensaaja sitoutuu pitämään verkon käytössä tuen ehtojen mukaisesti.
- **UUTTA:** markkina-analyysi pakolliseksi.

Yhteistyö

Yhteistyö

Yhteistyöhankkeet

- Yhteistyötoimenpiteessä tuetaan kehittämishankkeiden toteuttamista.
- Yhteistyöhön osallistuu vähintään kaksi toimijaa.
- Hankkeet voivat kestää enintään 5 vuotta.

Yritysryhmähankkeet

- 3—10 yritystä
- Ryhmä kehittää toimintaansa sekä yhteisillä kehittämistoimenpiteillä että yrityskohtaisesti
- Tavoitteena esim. tuotannollisen yhteistyön kehittäminen, tuoteperheen suunnittelu tai markkinointiyhteistyö

Viljelijäryhmähankkeet

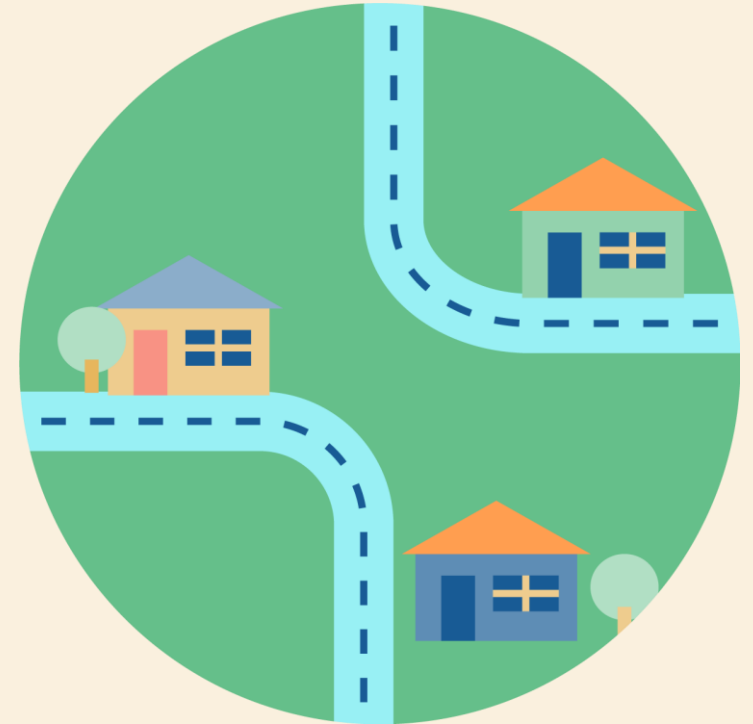
- 3—10 viljelijää
- Ryhmä kehittää toimintaansa sekä yhteisillä kehittämistoimenpiteillä että yrityskohtaisesti
- Tavoitteena esim. työnteon ja tuotannollisen yhteistyön kehittäminen.

Valmisteluraha

- Yritysryhmä- ja viljelijäryhmähankkeiden yhteistyökumppaneiden etsimiseen ja hankesuunnitelman valmistellun liittyviin kustannuksiin voidaan myöntää tukea enintään 5 000 €.

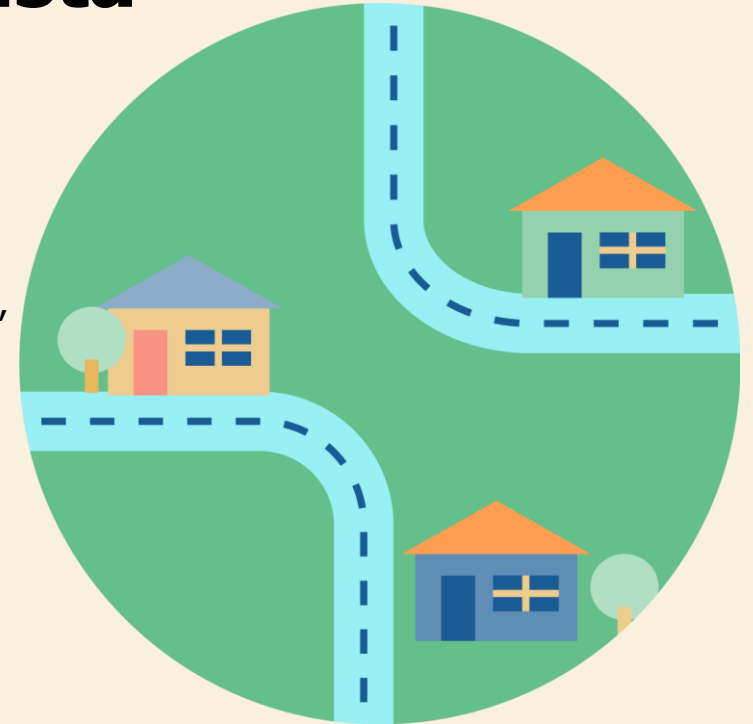
Älykäs kylä -yhteistyöhankkeet

- Kannustetaan löytämään aivan uusia ja keskenään risteäviä polkuja maaseudun kehittämisen, tutkimuksen, liikenteen, energian ja digitaalisen kehityksen osalta.
- Älykkäät kylät -hankkeissa **vähintään kaksi toimijaa** etsivät yhdessä ratkaisuja haasteeseen.
  - Esimerkiksi kylät yhdessä tai kylä ja kehittäjäorganisaatio yhdessä.
- Hankkeilla on tarkoitus edistää kylän tai kunnan elinvoimaa hyvin konkreettisesti.
- Tukea voi saada korkeintaan 100 % hyväksyttävistä kustannuksista.
- Useamman vuoden hankkeita, suunnitelmallista toimintaa ja konkreettisia toimia, investoinnit erikseen.

Esimerkkejä älykkäiden kylien hankkeista

- Kylän tai muutaman kylän yhteinen työskentelypiste/etätoimisto/yritysten yhteisdigi-innovaatiopiste. Suunnittelu ja yhteistyösopimukset hankkeessa, investoinnit erikseen.
- Kylän tai muutaman kylän yhteinen kiertotaloussuunnitelma ja sen toteutus. Esim. paalimuovi tai muu hankala jäte voi olla toiselle käytettävä materiaali. Suunnitelma ja yhteistyökuviot hankkeella, yritysrahoitus tai muut investoinnit omista toimenpiteistään.
- Liikkuva palvelukokeilu kylässä tai muutaman kylän alueella. Esim. kylän / kylien ja kunnan yhteistyönä.
- Ympäristön suojelu tai muokkauskokonaisuus voi kattaa esim. johonkin vesialueeseen liittyvän suunnittelun, yhteistyöverkoston kokoamisen ja toimien toteuttamisen. Investoinnit erikseen.
- Valokuituverkon ja mahd. paikallis-/privaatti 5G-operaattoritoiminnan suunnittelu ja toteutus. Investoinnit erikseen.
- Turvallisuus, varautuminen, huoltovarmuus, omavaraisuus, vesihuolto ym. Investointi erikseen.
- Kylän tai muutaman kylän tai kunnan yhteinen biokaasulaitos. Yhteinen suunnittelu, yritysten, maatilojen, ruokapalvelujen verkottaminen jne. Investointi erikseen.

Älykäs kylä –hankkeen mahdolliset vaiheet

Yhteistyötoimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen

- Hankkeilla edistetään
  - käytäntöön kytkeytyvää ilmastotutkimusta,
  - tuotekehitystä, innovaatioiden valmistelua ja käyttöönottoa,
  - laatua, logistiikkaa, kustannustehokkuutta
  - tehostetaan tuotantoprosesseja ja markkinoiden toimivuutta sekä uusien ratkaisujen löytymistä mm. lisäämällä ilmastonmuutokseen liittyvää asiantuntemusta, riskien ja sopeutumistarpeiden ja keinojen tunnistamista, kansainvälistä ja yli sektorirajojen tapahtuvaa yhteistyötä.

Yhteistyötoimet luonnonvarojen kestävään hoitoon

- Luonnonvara-alan innovaatioyhteistyöhön toimijoiden välillä.
- Tavoitteena on
  - tehostaa ravinnevirtojen hyödyntämistä,
  - vähentää vesistökuormitusta ja parantaa vesistöjen tilaa,
  - lisätä tietämystä valuma-alueiden painetekijöistä ja vesiensuojelusta, ravinteiden kierrätyksestä ja käytettävissä olevista uusista menetelmistä
  - sekä tuoda asukkaille, yhdistyksille ja yrittäjille ideoita ja virikkeitä uusista yhteistyö- ja liiketoimintamahdollisuuksista.

Ilmasto- ja ympäristöyhteistyö linkittyy yleishyödyllisiin investointeihin

Yhteistyöhankkeet	Investoinnit
Yhteistyötoimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen	Yleishyödylliset investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen
Yhteistyötoimet luonnonvarojen kestäväan hoitoon	Yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestäväan hoitoon Yleishyödylliset investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi
Koulutus, tiedonvälitys, älykkäät kylät, pienhankkeet, vesihuoltoinvestoinnit, sosioekonomian/toimintaympäristön yhteistyö- ja investointihankkeet	
Alueellisten ja paikallisten ympäristöhankkeiden yhteen toimivuus, koordinointi, kokonaisuus	

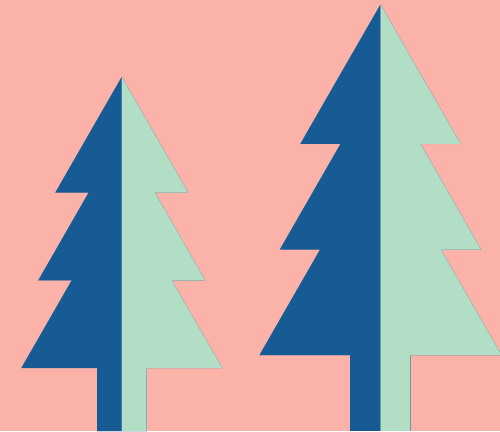
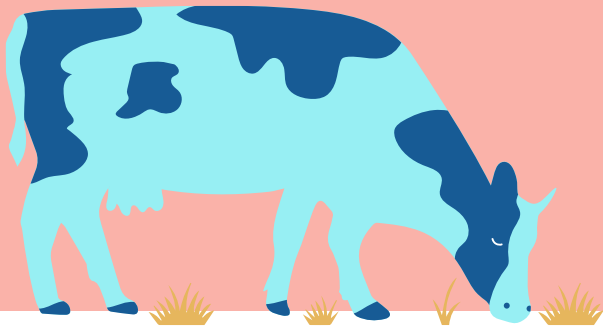

Yhteistyötoimet sosioekonomisen rakenteen kehittämiseksi

- Uusia ratkaisuja, joilla parannetaan maaseutuväestölle ja yrittäjille suunnattujen palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta
- Parannetaan maaseudulla asumisen ja yrittämisen mahdollisuuksia, huomioiden monipaikkaisuus ja etätöön sekä paikkariippumattoman työn tekemisen mahdollisuudet
- Hankkeiden teemoja voivat olla esimerkiksi
  - matkailualan yhteiset kehittämis- ja markkinointihankkeet
  - yhteistyön kehittäminen
  - uusien tuotteiden ja menetelmien kehittäminen
  - digitalisaation edistäminen
  - palveluiden saavutettavuuden parantaminen
  - biotalousalan kumppanuuksien edistäminen
  - tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen
- Yhteistyön muodot
  - Vähinään kahden osapuolen toteuttamat kehittämishankkeet
  - Viljelijäryhmähankkeet, joihin osallistuu 3—10 yritystä.
- Toteutuksessa korostuu yhteistyö ja kumppanuus

Maa- ja metsätalouden yhteistyöhankkeet

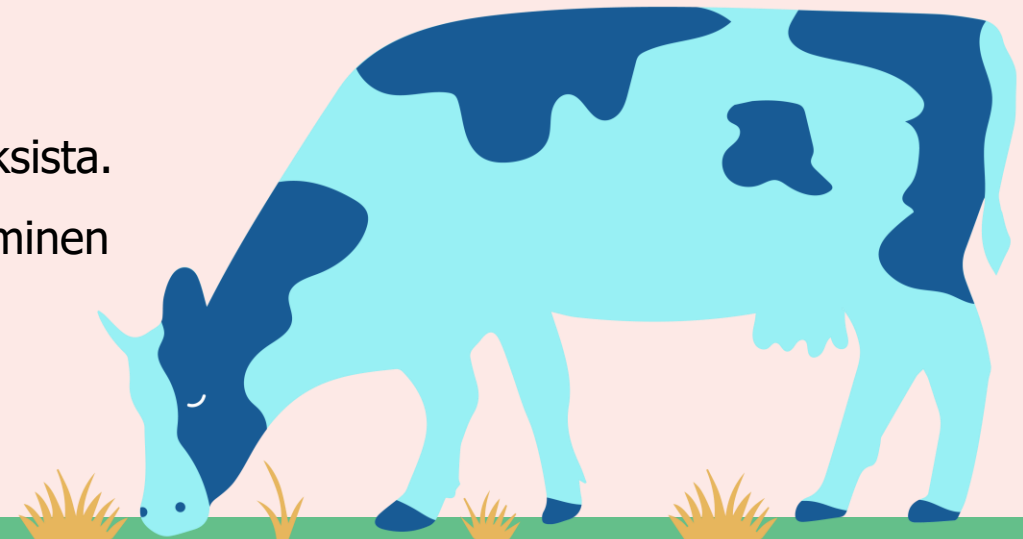
EIP – European innovation partnership

- Tavoitteena uuden, alkutuotantoon liittyvän innovaation kehittäminen, kokeilu, käyttöönotto ja/tai markkinoille saattaminen.
- EIP-ryhmä ratkaisee etukäteen tunnistetun, alkutuottajien tarpeisiin liittyvän ongelman ja julkaisee syntyneen innovaation tai tuloksen.
- Maaseudun innovaatioryhmän toimintaan osallistuu vähintään kaksi toimijaa
  1. Maa- ja metsätalousalan, maataloustuotteiden jalostuksen tai biotalousalan yritykset.
  2. Ratkaistavan ongelman tai kehitettävän innovaation kannalta oleelliset asiantuntijaorganisaatiot.
- Tulokset oltava yleisesti hyödynnettävissä.
- Hanke voi olla alueellinen, valtakunnallinen tai kansainvälinen.
- Tukea voi saada enintään 100 % hyväksytyistä kustannuksista.
- EIP-hankkeen valmisteluun voidaan myöntää enintään 5 000 €.

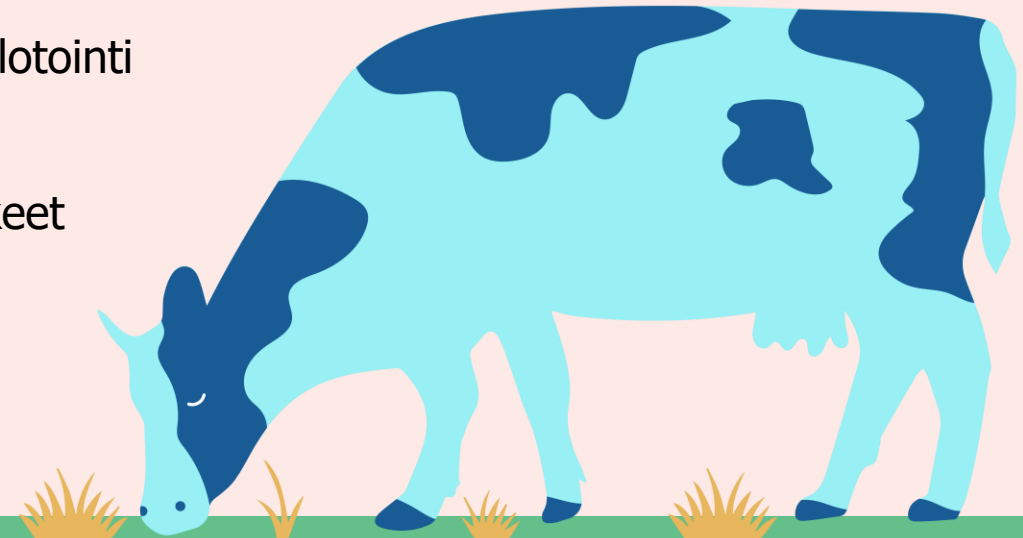
Maatilojen kehittämisen yhteistyöhankkeet

- Hankkeella parannetaan maatalouden tuottavuutta ja kustannustehokkuutta.
  - Yhteistyötoimet maatilojen kilpailukyvyn kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen
  - Yhteistyötoimenpiteet nuorten viljelijöiden ja yritystoiminnan edistämiseksi
  - Yhteistyötoimet laatu järjestelmien ja tuottajaorganisaatioiden edistämiseksi
- Maatilojen kehittämisen yhteistyöhankkeissa
  - hyödynnetään digitalisaation mahdollisuuksia,
  - tuotetaan innovaatioista uusia käytäntöjä, tuotteita ja palveluja,
  - lisätään yhteistyötä ja kehitetään uusia ratkaisuja.
- Tukea voi saada korkeintaan 100 % hyväksyttävistä kustannuksista.
- **UUTTA:** Laatu järjestelmien ja tuottajaorganisaatioiden edistäminen yhteistyöhankkeella

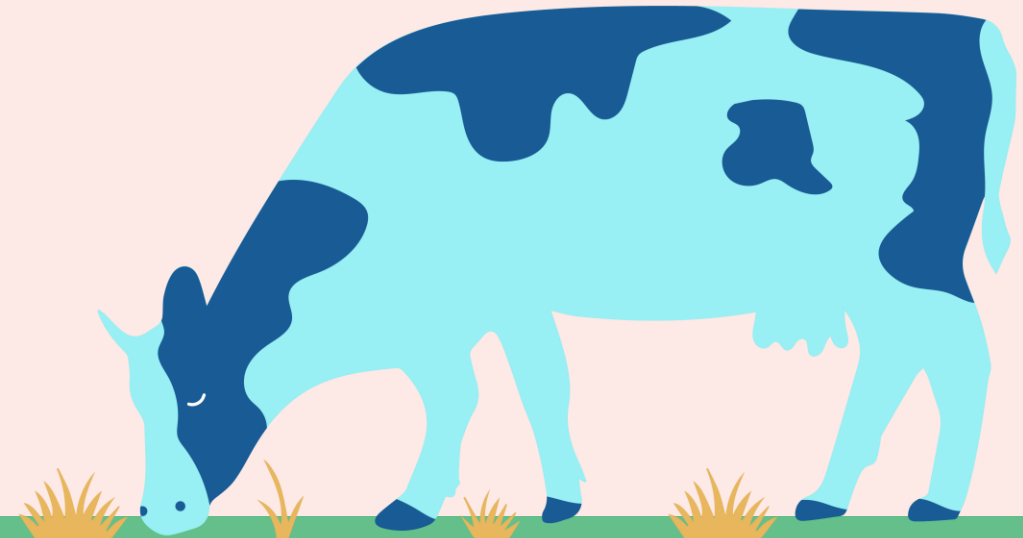
Yhteistyötoimet maatilojen kilpailukyvyn kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen

- Päämääränä on edistää maatilojen markkinasuuntautuneisuutta ja kilpailukykyä.
- Yhteistyöhankkeiden teemoja voivat olla esimerkiksi
  - yhteistyön kehittäminen ruokaketjun eri toimijoiden välillä,
  - uusien tuotteiden ja menetelmien kehittäminen,
  - digitalisaation edistäminen,
  - suunnitelmat, selvitykset, toteutettavuustutkimukset ja pilotointi
- Yhteistyön muodot
  - Vähinään kahden osapuolen toteuttamat kehittämishankkeet
  - Viljelijäryhmähankkeet, joihin osallistuu 3—10 yritystä.

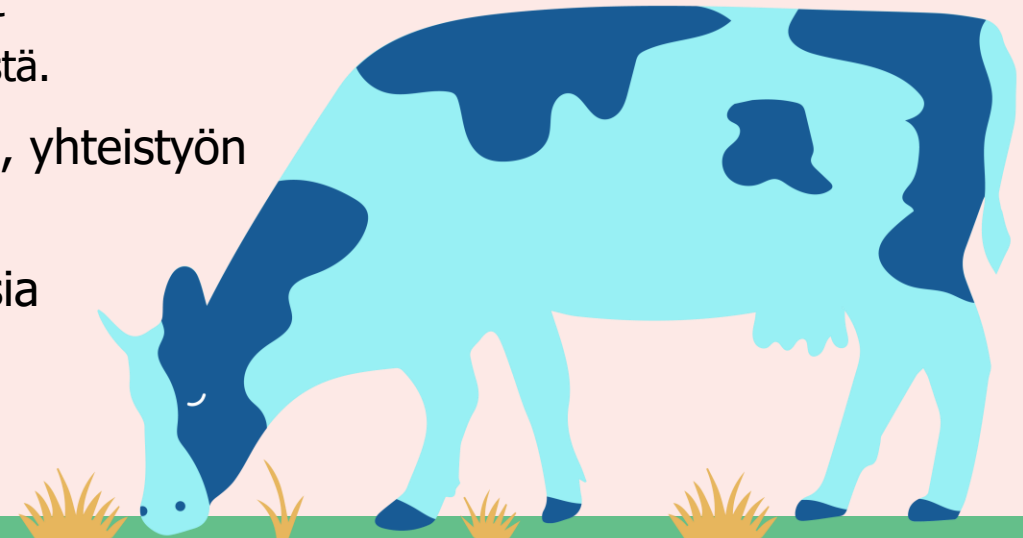
Yhteistyötoimet nuorten viljelijöiden yritystoiminnan edistämiseksi

- Päämääränä on edistää nuorten viljelijöiden alalle pääsyä ja kehittää yritystoimintamahdollisuuksia maaseutualueilla.
- Yhteistyöhankkeiden teemoja voivat olla esimerkiksi
  - Sukupolven- ja omistajanvaihdoksiin liittyvä yhteistyö
  - Nuorten viljelijöiden aktivointi ja kumppanuuksien edistäminen
  - Hyvien käytäntöjen jakaminen ja hyödyntäminen, verkostoituminen
  - Uudet ratkaisut, joilla parannetaan nuorten viljelijöiden toimintamahdollisuuksia ja yhteistyötä
  - Digitalisaation edistäminen
  - Lyhyiden toimitusketjujen edistäminen
- Yhteistyön muodot
  - Vähintään kahden osapuolen toteuttamat kehittämishankkeet
  - Yritys- ja viljelijäryhmähankkeet, joihin osallistuu 3—10 yritystä.

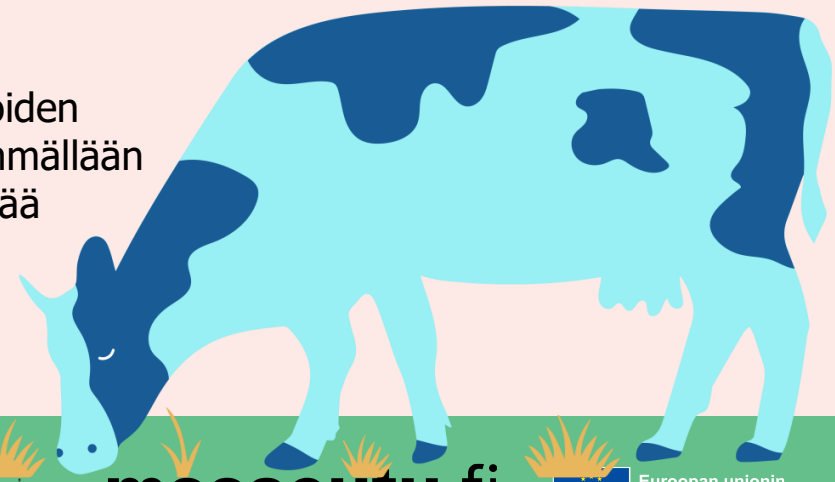
Laatujärjestelmät

- Hankkeella edistetään maatalousyrittäjien ja muiden ruoka-alan toimijoiden liittymistä erilaisiin laatujärjestelmiin
  - esimerkiksi luomuun, EU:n nimisuojaajärjestelmään tai Sikavaan.
- Tukea voi saada korkeintaan 70 % hyväksyttävistä kustannuksista.
- Yhteistyön muodot
  - Vähintään kahden osapuolen toteuttamat kehittämishankkeet
  - Yritys- ja viljelijäryhmähankkeet, joihin osallistuu 3—10 yritystä.
- Tärkeimmät toimenpiteet ovat järjestelmistä tiedottaminen, yhteistyön edistäminen, neuvonta ja koulutus
- Hankkeet voivat olla alueellisia, paikallisia tai valtakunnallisia aktivointihankkeita (esim. hakijaryhmän kokoamista)

Tuottajaorganisaatiot

- Hankkeella edistetään uusien tuottajaorganisaatioiden syntymistä.
- Hanke voi olla alueellinen tai valtakunnallinen.
- Tukea tuottajaorganisaatioiden kokoamiseen ja toiminnan aktivointiin liittyviin kustannuksiin voi saada 50–100 % hyväksyttävistä kustannuksista.
- Tukea voi saada myös hankkeen valmisteluun enintään 5 000 €.
- Käynnistysrahoitus/starttirahoitus. Tuottajaorganisaatiotoiminnan edistäminen ja viljelijöiden aktivointi osallistumiseen.
- Tuen enimmäismäärä
  - Tuottajaryhmien, tuottajaorganisaatioiden tai toimialakohtaisten organisaatioiden perustamisen osalta 10 % vuotuisesta kaupan pidetystä tuotannosta ja enimmällään 100 000 €/vuosi; kyseinen tuki on asteittain alenevaa, ja sitä voidaan myöntää hyväksymisen jälkeisinä peräkkäisinä viitenä vuotena.

Hyödyllisiä linkkejä tuottajaorganisaatioihin liittyen

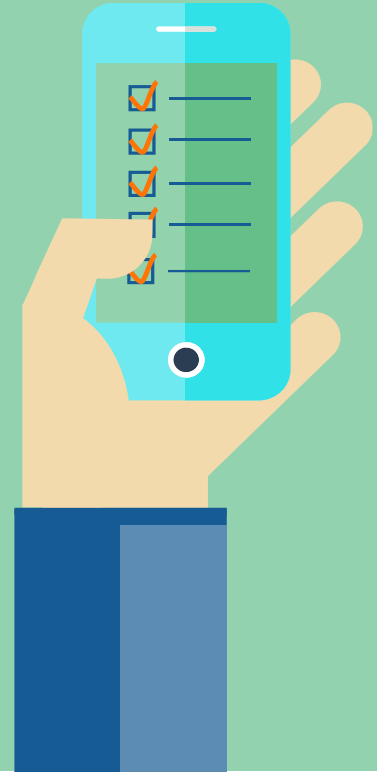
Tuottajaorganisaatioiden perustamiseksi luettelo tuotteista
CAP-suunnitelma-asetus 2021/2115 42 artikla kohta f ja liite VI

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R2115&from=FI>

- <https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/tuet/tuottaja--ja-toimialaorganisaatiot/>
- <https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/oppaat/hakuopas-tuottajaorganisaatioksi/hakuopas-tuottajaorganisaatioksi/#id-5-hyvaksyttavat-tuotteet>
- [Tuottajaosuuskunnat Ranskassa](#)
- [Yhdeksän hankeidea jatkoon valtakunnallisten maaseutuhankkeiden teemallisessa ideahaussa](#)
- [Viron viljaosuuskunta](#)

Pienhankkeet

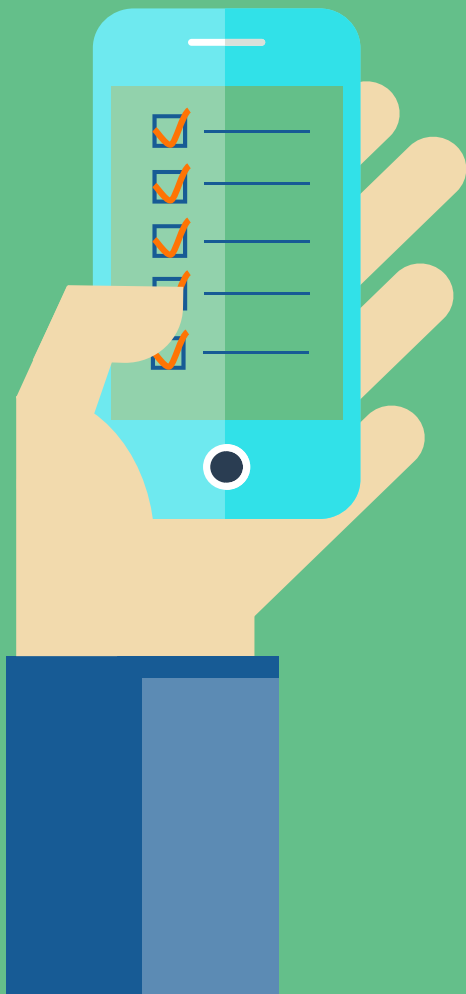
Leader

Pienhankkeet

- Pienhankkeita voi hakea vain Leader-ryhmien rahoituksesta.
- Voi olla joko kehittämishanke tai investointi.
- Kokonaiskustannukset korkeintaan 8 000 euroa.
- Pienhankkeen menettelyt ovat kevennettyjä mm. hankesuunnitelman ja valintakriteerien osalta.

Valmisteluraha

Uutta vuodesta 2023 alkaen

Valmisteluraha

- 5 000 € vakioitu kertakorvaus
- Valmistelurahaa voi saada; yritys- tai viljelijäryhmähankkeiden, tuottajaorganisaatiohankkeiden, EIP-hankkeiden ja Älykkäät kylät -hankkeiden valmisteluun.
- Ehtona valmistelurahan myöntämiseen on hakijan/ryhmän aito pyrkimys kehittämiseen.
- Valmistelurahalla voi selvittää, onko hankkeelle onnistumisen edellytyksiä, tehdä hankkeen "markkinakartoituksen".
- Valmistelurahan tuloksena syntyy aiesopimus, kumppanuus
  - Idean muotoilu
  - Kumppaneiden hakeminen, kumppanuuksien tunnustelu
  - Konkretisointia, tavoitteen asettelua
  - Viestintää, verkostoitumista, osallistamista
- Jos idea ei toimi, tuloksena raportti syistä, miksi hanke ei onnistu.

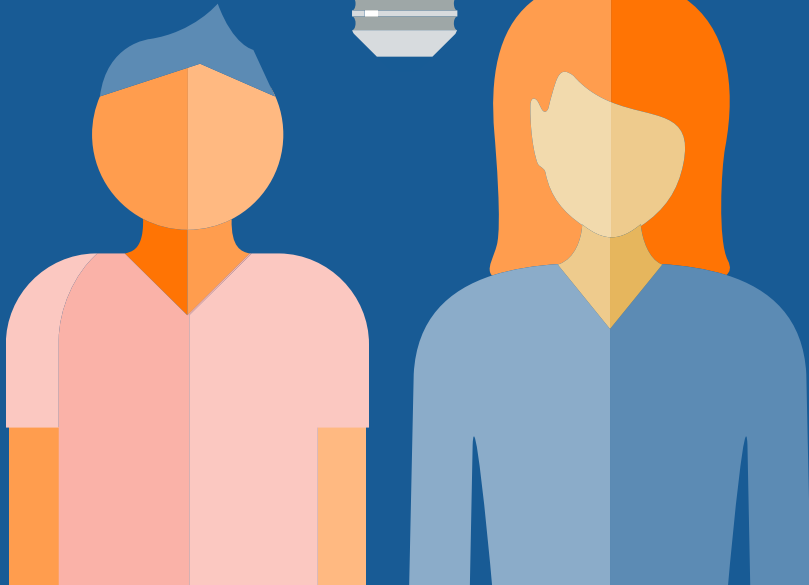

Ennen hakujen avautumista

- Verkostoidu <https://maaseutuverkosto.fi/>
- Ilmoittaudu mukaan videotapaamisiin muiden samasta aiheesta kiinnostuneiden kanssa tai perusta omat teematreffit!
- Seuraa verkoston webinaareja.
- Kehitä hankeideaasi ja valmistelee suunnitelmaasi huolella.
- Maaseudun kehittämistukien asiointipalvelu Hyrrä uudistuu vuonna 2023 - [YouTube](#)

Kiitos mielenkiinnosta!

maaseutu.fi

Euroopan unionin
rahoittama

Euroopan unionin
osarahoittama